TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Likaista, alhaista!

'Raivaaja" numerossa 33 on kuvaava näyte siitä likaisten, alhaisten keinojen käyttämisestä, joihin "Raivaaja" menshevikkiläisyydessään on turvaantunut. "Raivaaja" ja "Työmies" olivat aikoinaan toistensa kanssa liikeyhteydessä olevia laitoksia. Kumpikin välitti toinen toisensa tuotteita. "Raivaaja" oli velassa "Työmiehelle". Lähetettiin lasku. "Raivaaja" kieltääntyi maksamasta, perustellen tekoaan mitä likaisimmmilla vastavallankumousvalteilla. Kas näin "Raivaajan konttori" m. m. sanoo:

"Työmiehen johtokunta suvaitsee ankarasanaisesti ihmetellä meidän suhtautumistamme kun kieltäydymme toistaiseksi makasmasta Työmiehelle tilivel kaame. Tämäkin on meidän puoleltamme hyvin yksinkertainen ja johdonmukainen asia. *Venäjän työväenhallitus pakottaa vastustajansa palvelemaan itseään, pitämällä heidän perheensä jäseniä panttivankeina. Me olemme siitäkin taktiikasta ottaneet opiksemme ja koetamme sitä sovittaa käytäntöön*, pakottamalla vastustajamme, se on kansallisemme, tekemään meille, ei toki palvelusta, mutta oikeutta, pakottamalla heidät maksamaan tilivelkansa meille. On nähkääs käynyt siten, että jotkut itsenäiset osastot ovat kieltäytyneet suorittamasta velkojaan meille, sosialistisille lehdille. Näiden veljien toimenpiteet ovat meidät pakottaaneet ottamaan "panttivangin".

Mikä on ollut yhtenä maailman vastavallankumouksellisten valttina Venäjän työläisiä vastaan, heidän mustaamisekseen? Juuri väite, että vastustajat pakotetaan palvelemaan, ottamalla heidän perheensä jäseniä panttivangeiksi! On tahdottu sanoa, eteivät Venäjän työläiset pysy vallassa muuta kuin — panttivangeilla. Eikös "Raivaajan" herra manatseri ole koskaan sattunut kuulemaan, että moraalisena painostuksena Venäjällä on tuo tunnettu tunnuslause: *Joka ei työtä tee, hänen ei syömänkän pidä*", sovellutettu käytäntöön? Ja siinä sitä on "panttivankia" kerrakseen minkälaiselle herrasroistolle tahansa, pakoittaakseen hänet työn tekoon.

"Raivaaja" ottaa oppia Venäjän työläisten taktiikasta, huudahtaa "konttori" pyhän innostuksen valtaamana. Uskooko "Raivaaja" etteivät joukot ala huomata, mitenkä "Raivaajan" taktiikka kaikessa perustuu ei Venäjän TYÖLÄISTEN taktiikan opetuksiin, vaan VASTAVALLANKUMOUKSELLISTEN taktiikan jäljittelemiseen. Ei ainoastaan tässä, vaan kaikissa kysymyksissä.

Uskokoon "Raivaaja" herrassa, että joukot ovat niin tyhmiä, että noin vain sulattavat tälläisen taktiikan". Me olemme kuitenkin vakuutetut, että "suuri idän kansa" herää ja huomaa mitenkä "Raivaaja" on johtanut heidät vastavallankumouksellisten asioita ajamaan niin yhdessä kuin toisessakin kysymyksessä. Ja vaikkapa petoksilla, vastoin osastojen enemmistöjen tahtoa, raivaajalaiset ovat nyt m. m. salakuljettaneet paljo "Raivaajan" osakkeita oikeistolaisten käsiin, niin ja sitteikin- jos ei tässä kustannusyhtiön kokouksessa, niin myöhemmin kuitenkin, joukkojen oikeutettu tuomio on lankeava kaikessa ankaruudessaan "Raivaajan" nykyisille "peränpitäjille", jotka vilpillisesti johtavat joukkoja vastavallankumoukselliselle tielle. Älkää siis, herrat, iloitko "taktiikastanne". Se ilo on ennenaikainen! Sen palkkana on sama inho, mitä kaikenmaailman noskelaiset tänäpäivänä saavat kokea valistuneen työväestön taholta. Se lankeaa teidänkin osallenne.

TIEDE JA TEKNIIKKA NEUV.-VENÄJÄLLÄ

Venäjän yhteiskunnalliselle ja valtiolliselle taistelulle on ymmärrettävistä syistä lehdissämme lainattu huomiota niin pajon, ettei ole joudettu kiintyä tieteen ja tekniikan saavutuksille Neuvosto-Venäjällä. Luulisi, että koko maailmaa vastaan taistellut työläisten Venäjä olisi laiminlyönyt tieteelliset ja teknilliset tutkimukset, mutta niin ei ole asianlaita. Päinvastoin Venäjällä on saatu ihmeellisiä saavutuksia näilläkin aloilla. Me tiedämme tov. Semashkon kirjoituksista kuinka suunnattomasti terveydenhoito on parantunut, ja tiedämme, että näyttämötaide, kuvaamataiteet, j. n. e. saavat osakseen suurta harrastusta. Samaten on esim. tähtitieteen alalla tehty useita tärkeitä havaintoja — Venäjällä löytyy maailman tunnetuimpia tähtitorneja —, vaikka venäläiset tähtitieteilijät ovat saaneet työskennellä vaikeissa oloissa, sillä "sivistyneet" länsivallat, ovat estäneet yksin tieteellisiin tutkimuksiin tarvittavien teknillisten välineiden lähetyksen Venäjälle, vaikka Venäjä on tilauksista suorittanut täyden maksun. Mutta hyvin vähän on ulkomailla viitsitty lainata huomiota venäläisten tiedetyöläisten saavutuksille.

Puhutaan hyvin paljon langattoman puhelimen saavutuksista länsimaissa, joten hämmästyttänee kuulla, että Venäjä tälläkin alalla on edellä. Äskettäin kerrottiin "Lsvestija"-lehdessä, joka ilmestyy Moskovassa suuremmoisista tuloksista, joita on saavutettu langattoman puhelimen käytössä Neuvosto-Venäjällä. Langattomalla puhelimella alettiin kokeilla viime vuoden jälkimäisellä puoliskolla Nishni-Nowgorodin radiolaboratoriossa ja saatiin puhelu kuulumaan 600 virstan päähän. Sen jälkeen ryhdyttiin kokeilemaan Hodynskin asemalla, jossa puhelun kantavuuden tulos oli 900 virstaa. Viime vuoden puolivälissä tuotiin Venäjälle Amerikassa ja Englannissa radio-puhelimella suoritettuja kokeita valaisevaa kirjallisuutta. Venäläinen laboratorio sai tässä sen käsityksen, että vaikka ulkomailla radiopuhelimen käytön pohjana on samat periaatteet kuin Venäjälläkin, on venäläisten puhelinkoneitten rakenne aivan toisenlainen kuin Englantilaisten. Moskovassa viime joulukuussa tehdyt kokeet ovat osoittaneet, että radiopuhelimella tapahtunut puhelu kuultiin Tashkentista — 2,600 virstan matkan päässä Moskovasta, samoin Semipolatinskissa, johon on Moskovasta 2,800 virstaa. Seuraavat kokeet antoivat vielä ihmeteltävämmät tulokset: joulukuun 18 ja 19 p:nä Moskovasta suoritettu puhelu kuultiin 4,000 virstan päässä olevassa Irkutskissa ja 4,500 virstan päässä Tshitassa. Nykyään Nishni-Nowgorodin radio-laboratorio koettaa toeuttaa puhuvan sanomalehden aatteen, josta Wells haaveili romaanissaan "Kun nukkuja herää". Jo on valmistunut kone, jonka ääni on niin voimakas, että se voidaan siirtää 500—600 virstan päähän 400- henkisen kuulijakunnan kuultavaksi.

Köyhälistön vallankumous on antanut aimo sysäyksen tieteelliselle työskentelyllekin. Merkitseekö tämä sivistyksen hävittämistä mailmasta? Ehkä mikäli prostitueerattu sivistys on kysymyksessä.

ROMAHDUS

Tri A. Goldscmidt kirjoittaa vuoden alussa Saksan talouselämän elvyttämisyrityksistä kapitalistisen järjestelmän avulla seuraavaa:

Saksan porvariston mieletön yritys ylläpitää yksityistaloudellista järjestelmäänsä johtuu seuraavista tosiasioista:

Koska hallitus ei kykene peittämään menojansa verojen avulla on sen pakko jatkaa seteliteollisuuttaan valtakunnanpankin suosiollisella avustuksella. Vuoden 1920 alussa nousi pankin setelirahasto noin 36 miljardiin rmk. mutta saman vuoden lopussa oli se jo noussut tuohon kunnioitettavaan summaan: 65 miljardia rmk. Se on siis vuoden kuluessa kasvanut kokonaisella 30 miljaardilla. Vuonna 1919 nousi se vain 10 miljaardilla ja vuonna 1918 oli lisäys lähimain 9 miljaardia (22,5 miljaardista 32,8 miljaardiin edellisenä ja 11,04 miljaardista 20 miljaardiin viimemainittuna vuonna). Valtakunnan pankin ei ole onnistunut kartuttaa kultavarastoaan. Se nousi joulukuussa 1920 vielä 1,09 miljaardiin markkaan ollen siis sama kuin joulukuussa 1919. Sillävälin kääntyi hallitus valtakunnan pankin puoleen vaatien sen tämän tästä luovuttamaan paperirahaansa valtakunnan velkasitoumuksia y. m. epävarmoja papereita vastaan, joita tavallisesti käytetään setelistön vastikkeina, vaikkakin mainitut velkasitoumukset ja setelit ovat samojen velkojen erilaisia ilmaisumuotoja. Valtakunnanpankin johtaja, joka virkaanastuessaan pyhästi vannoi jatkavansa Kochin kullansäilytystaktiikkaa, valittaa nyt valtakunnan rahastolta puuttuvan luottoa. Hän on antanut tämän huonontumisen jatkua koko vuoden. Hänellä on siis meidän mielestämme kaikkein vähimmän syytä valittaa sitä asiantilaa. Yhdessä Helffenichin kanssa on hän tehnyt kaikkensa saadakseen koko valtakunnanpankin kumoon. Hän on tosin toiminut pakosta, jota ei kukaan yksityistaloudellisen parannusopin kannattaja olisi kyennyt uhmaamaan. Nykyään kadehditaan Englannin pankin tilaa, mutta se ei suinkaan merkitse sitä, että Englanti olisi pelastunut ahdingosta, joka ilmenee englantilaisten tehtailijoitten vaikeudessa löytää tuotteilleen markkinoita. Englannin setelivarasto on kasvanut 40 miljoonalla punnalla. On onnistuttu taitavalla kahtiajaolla säylyttämään setelistö sotaaikana verrattain pienenä kultakantaan verraten, mutta se voi vain viivyttää romahdusta eikä estää sitä. Tämän romahduksen aiheuttaa maailmanmarkkinoiden epätoivoinen tila, joka tuntuu Englannissa yhtä kipeästi kuin Saksassakin vaikkakaan ei samalla kertaa. Mitä Ranskan pnkkiin tulee, ei sen setelistö ole vuonna 1920 sanottavasti kasvanut ja kultakantakin on pysynyt samana noussten 3,6 miljaardiin frangiin. Ranskankin raha-asiat kuvastavat maan ahdinkoa, joka tekee epätoivoisia ponnistuksia siirtääkseen liikatuotantonsa siirtokunnakseen tekemäänsä Saksaan saadakseen raha-asiansa järjestykseen. Ranskan päävelkojia ovat Englanti, mutta etenkin Yhdysvallat, jotka koettavat käyttää Ranskaa välikappaleenaan periäkseen sen avulla saatavansa Saksalta.

Saksan suunnaton velkaantuminen, sota-aikainen tuotannon surkastuminen, joka jatkuu vielä rauhankin tultua, ovat yhdessä aiheuttaneet saksanmarkan jatkuvan laskemisen ulkomaiden pörsseissä. Toiseltapuolen on ulkomainen valuutta Saksassa nousemistaan noussut. Joulukuun lopussa maksettiin Berlinin pörssissä

100 hollant.	guldenista	tasan 2285 rmk.
100 ruotsal.	kruunusta	tasan 1446 rmk.
100 sveitsil. frank.		tasan 1111 rmk.
1 dollarista		noin 74 rmk.

Saksan markan kurssi nousi vuoden kuluessa ohimennen samalla kun ulkomainen valuutta laski Saksassa. Tämä johtui kuitenkin pääasiallisesti keinottelusta ynnä Saksan epätoivoisista ponnistuksista ulkomaan kaupan edistämiseksi. Mahdollista on, että Saksan raha jälleen käy paremmasta kurssista, mikä kenties tapahtuu senjälkeen, kun Saksan velat ja sitoumukset ententelle "yhdistetään". Mutta koska nämä sitoumukset eivät silti tule pienemmiksi ja koskei maan tuotantoa voida nykyisen hallituksen aikana kohottaa, vaan se päinvastoin pyrkii alenemaan, ei kaiken tämän tähden voi ajatellakaan Saksan raha-asioitten paranemista. Suunnaton velkataakka jää entiselleen ja rahataloudelliset manoveerit ovat vain liiketoimia, vailla todellista merkitystä.

Saksan markan vähäisen ostokyvyn tähden ovat tavaranhinnat kohonneet satumaiseksi. Vuoden 1919 keskivaiheilla maksoi 100 kg. elektrolyyttikuparia 127 rmk. mutta joulukuussa vuonna 1920 oli sen hinta noussut lähes 3000 rmkaan; 1 kg. puuvillaa maksoi joulukuussa 1920 33 rmk. vastaten 3 rmk. vuoden 1919 lopussa ja 0,63 rmk. ennen sotaa. Väitettänee, että hinnannousu johtuu rajahintojen poistamisesta, mutta siinä ollaan periaatteellisesti vääräss. Sota-aikaisenkin järjestelmän oli pakko seurata yleistä hintojenkohoamista, sillä se perustui rahatalouteen. Jos se olisi perustunut tuotantoon, olisi siitä kehittynyt puhdas sosialistinen talousjärjestelmä. Sellainen pakollinen järjestelmä vasta, joka poistaa rahatalouden ja pitää hyödykkeiden luomista päämääränään, saattaa työvoiman ja toimeentulon tasapainoon. Vaikka pakollista sotataloutta olisi jatkettukin, ei olisi voitu välttää työttömyyttä. Sillä työttömyys juuri todistaa kapitalistisen järjestelmän kykenemättömyyttä täyttää tuotannon vaatimukset.

Tämän yhteydessä huomautettakoon siitä, että virallinen työttömyystilasto on valheellinen. Virallisten tietojen mukaan on työttömien lukumäärä noin 700,000 (työttömyysavustuksen saajia ja heidän omaisiaan). Todellisuudessa se on kolme miljoonaa.

Yksityistalouden ylläpito on, etenkin mitä työväen perheisiin tulee sellaisissa oloissa miltei mahdoton. Se johtaa hitaasti mutta varmasti perikatoon tai kuolemaan. Tilastotieteilijät laskevat viisihenkisen perheen elatukseen tarvittavan vain 400 rmk. kuukaudessa; se ei lähimainkaan vastaa asukkaitten keskimääräisiä tarpeita vuoden 1920 lopussa. Suurkaupunkeihin nähden, mainitaksemme esim. Berlinin, tuntuu se suorastaan ivalta. Viisihenkinen perhe ei voi siellä elää alle 2000 rmk. kuukaudessa. Sen pitää silloinkin tyytyä alkeellisempaan ravintoon ja jättää muut tarpeet huomioonottamatta. Eräs taloudellinen laki toteaa sen seikan, että työmiehen palkka ei koskaan vastaa hänen tarpeitaan ja vielä vähemmän jos rahan arvo alenee. Koska rahan ostokyky ei suinkaan näytä suurenevan, näyttää vielä suurempi kurjuus odottavan työtätekevää väestöä.

Mahdollisesti voi ententenkapitalistien ja Saksan porvariston välinen sopimus saada aikaan hetkellisen pysähdyksen maan rappeutumisessa. Mutta se perustuisi köyhälistön tarpeitten vähentämiseen niiden pienimpään määrään ja johtaisi sen siis vielä kurjempiin oloihin. Siitä hetkestä, kun Saksan työväestö alkaisi vaatia muualla maailmassa vallitsevia palkkoja, kadottaisi entente kaiken halunsa avustaa näennäistä taloudellista elpymistä Saksassa. Entente tahtoo tehdä Saksan siirtokunnakseen ja kohdella sitä kuten entisiä siirtomaitaan. Se tahtoisi myydä sille tavaroita kalliilla hinnalla ja ostaa niitä halvalla. Mikä onnistuu niin kauan kuin työpalkkoja Saksassa poljetaan. Tälläisiä tuumia haudottiin muuten jo Brysselissä.

Mutta pelastusta ei niistä löydetä. Ne ovat siihen riittämättömiä. Maailmanvallankumoukselle on aivan yhdentekevää, missä imperialistisen kilpaveljien yhteentörmäys tapahtuu. Niiden täytyy suurten velkojensa vuoksi kiristää Saksalta saataviaan. Mutta siltä kiristetyt tavarat estävät halpuutensa vuoksi ententen omien tuotteiden menekkiä maailmanmarkkinoilla. Vaikka ententen onnistuisikin saattaa siirtomaakseen koko Reinin ja Uralin välisen rintaman, täyttäisivät näiden uusien siirtomaitten tuotteet pian maailmanmarkkinat, joiden omistamisesta syntyisi uusi taistelu. Niinsanotun Kansain Liiton toiminnassa näkyvät jo tämän taistelun oireet. Saksan rasittaminen suunnattomilla veloilla on suuri vallankumouksellinen teko. Meidän täytyy jotenkuten suorittaa velkamme, mutta se voi tapahtua vain kohottamalla tuotantoa. Jos se taas — vastoin kaikkia ennustuksiamme — onnistuisi, lisää Saksan tuotannollinnen kukoistus ententen vaikeuksia suoriutua liikatuotannostaan, koska heidän tuotteillaan siihen asti on ollut menekkiä Saksassa. Sama ristiriita siis, joka johti vuosien 1914—1918 sotaan.

Saksan köyhälistölle tekee alkava vuosi kysymyksen, tahtooko se avustaa kapitalistista kilpailua, jonka seurauksena jälleen on suurempi tai pienempi verenvuodatus. Jollei työvöen onnistu muuttaa tuotantoa järjellisemmäksi, hyödyketaloudeksi, ei vanhan imperialismin elpymistä voida välttää. Mutta sitten kävisi vallankumouksen suorittaminen vielä vaaralisemmaksi ja vaatisi tarpeettomia uhreja. Köyhälistö ei voi välttää vallankumousta. Vai olisiko se niin julma, että antaisi lapsensa työjuhdiksi? Niin säälimätön on voitonhimon sokaisema kapitaali. Se ei uhraa ainoastaan yhtä sukupolvea itsekkyytensä alttarille, vaan vaatii, että tulevien sukupolvien pitäisi sen imperialistisia erehdyksiä korjata. Se lähettää kansat murhaamaan toisiaan, mutta pysyttelee itse turvallisen välimatkan päässä.

LENININ MÄÄRITELMÄ NEUVOSTOJÄRJESTELMÄSTÄ

Neuvostot ovat uusi valtiokoneisto, joka 1) antaa työläisten ja talonpoikain aseellisen voiman, minkä ohella tämä voima ei ole erotettu kansasta, kuten vanhan vakinaisen armeijan voima, vaan on mitä kiinteämmällä tavalla sidottu siihen; sotilaallisesti tämä voima on verrattomasti entisiä vahvempi; vallankumouksellisesti se on millään korvaamaton.

2) Tämä koneisto antaa siinä määrin kiinteän, katkeamattoman, helposti tarkistettavan ja uudistettavan yhdistys-siteen joukkojen, kansanenemmistön kanssa, jonkamoisesta ei entisessä valtiokoneistossa ole hajuakaan.

3) Tämä koneisto on kansantahdosta tapahtuvan kokoonpanonsa, valitsemisen ja eroittamisensa vuoksi, byrokraattisten muodollisuuksien puutteen vuoksi verrattomasti kansanvaltaisempi kuin entiset koneistot.

4) Se luo lujan yhdys-siteen mitä erilaisempien ammattien välille, helpottaen sillä mitä erilaisimmat ja mitä syvällisluontoisemmat uudistukset byrokratiatta.

5) Se antaa etujoukon, toisin sanoen kaikkein tietoisimman, kaikkein tarmokkaimman sorrettujen luokkien työläisten ja

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAUKSIA ULKOMAILLA

SUOMALAISTEN TOIMINTA VENÄJÄLLÄ

Neuvostovallan kansainvälisestä asemasta ja nykyisestä yleisestä tilanteesta piti K. Manner seuraavan puheen V. K. P:n suomalaisen järjestön äskeisessä konferenssissa:

Toverit! Voimme väittää, että Neuvosto-Venäjän asema on tällä hetkellä vahvempi kuin konsanaan ennen olemassaolonsa aikana sekä kansainvälisesti että sisäisesti katsottuna. Taloudellista rakennustyötä koskeneessa monipuolisessa selostuksessa osoitettiin, kuinka työläisten ja talonpoikain Venäjä suunnattomista vaikeuksista huolimatta on kuitenkin pystynyt ensimäisenä maailmassa taloudellisesti rappiotilastaan nousemaan ja ensimäisenä kokoamaan taloudelliset, henkiset ja moraaliset voimansa jatkaakseen alottamaansa sisäistä rakennustyötä edelleen ja siten toteuttaakseen taistelujemme suuren päämäärän: kommunistisen yhteiskunnan. Tällaiseen työhön ryhtymisen mahdolliseksi käyminen on johtunut ennen kaikkea siitä, että Venäjän proletariaatti, monien muitten sen erikielisten kansallisuuksien rinnalla myöskin suomenkielinen täällä asuva proletariaatti, on jo vallannut itselleen merkitsevän aseman kansainvälisessä mittakaavassa. Vasta ikään on annettu sotilaallisella rintamalla kansainväliselle imperialismille ratkaiseva isku: Wrangel on tuhottu. Se merkitsee sitä, että kansainvälinen imperialismi on toistaiseksi menettänyt kaikki mahdollisuudet aselisesti murskata Neuvosto-Venäjä ja siten estää sitä jatkamasta sosialistista kehitystään ja rakennustyötään.

Mutta tämä ei vielä merkitse sitä, että Neuvosto-Venäjä kansainvälisessä taistelussa kansainvälistä pääomaa vastaan olisi saavuttanut lopullisen voittonsa. Proletaarinen vallankumous voi voittaa ainoastaan kansainvälisenä. Proletaarinen vallankumous Venäjälläkin voi lopullisesti varmentua, uuden yhteiskunnan rakennustyö päästä sellaisille perusteille ja tahtomamme päämäärä lujittua ja toteutua vasta silloin, kuin proletaarinen vallankumous on kansainvälisessä mittakaavassa toteutunut. Me olemme vakuutetut siitä, että proletaarinen vallankumous on edessä, että se tulee laajentumaan ja tempaamaan mukaansa Europan, Amerikan, Aasian ja muitten maanosien proletaariset ja puoliproletaariset, riistetyt ja sorretut joukot ja siten lopullisesti turvaamaan sosialistisen yhteiskunnan tulon ja rakentamisen koko maailmassa. Tätä varten ovat edellytykset olemassa. Ne ovat m. m. siinä tilassa, missä toiselta puolen kapitalistinen maailma nykyään on sekä toiselta puolen siinä merkityksessä mikä kaikkien maitten köyhälistöjoukoilla on sekä tuotannollisessa että valtiollisessa elämässä.

Kun määrittelemme Neuvosto-Venäjän asemaa maailmassa, niin meidän täytyy tutkia ja päästä lähimain perille siitä tilasta ja asemasta, missä kapitalistinen maailma yleensä on, vastakohdista ja näitten syistä, mitkä kapitalistisessa maailmassa vallitsevat.

Samalla kuin työläisten ja talonpoikain neuvostovalta ja sen taloudellinen elämä on osoittanut asteettaista nousua ylöspäin siitä kaaosmaisesta rappiosta ja epäjärjestyksessä, mihin sen imperialistinen ja kansalaissota ovat painaneet, samaan aikaan teemme aivan päinvastaisen havainnon kapitalistisesta maailmasta. Imperialistisen maailmansodan jälkeen luultiin kapitalistisen talouden heti joutuvan sellaiseen umpikujaan, että se verrattain nopeasti romahtaisi kasaan ja särkyisi, siten aiheuttamalla nopean kansainvälisten proletaarivoimien nousun kaikkialla. Vallan siten ei ole tapahtunut. Päinvastoin on todettava, että maailmansodan jälkeen useissa kapitalistisissa maissa, varsinkin Amerikassa ja Englannissa jopa Saksassakin huolimatta ententeimperialismin tätä vastaan harjoittamasta mitä perinpohjaisimmasta rosvoamisesta, taloudellinen elämä alkoi mukautua muuttuneisiin oloihin. Jopa eräissä maissa, kuten Amerikassa ja osittain Saksassakin oli joitakin aikoja sitten havaittavissa taloudellisen elämän virkistymistä. Mutta tätä ruusuista aikaa ei ole kuitenkaan kestänyt kauan. Kapitalimin ystävien toiveet siitä, että kapitalismi syntyisi uutena voimiltaan, entistä ehompana ja elinvoimaisena imperialistisen sodan jälkeen, voimme kuitenkin nyt jo havaita mitä selvimmin tulleen petetyksi. Koko kapitalistisessa maailmassa on nyt havaittavissa jo ennemmin odotetun pulan ja horjunnan ilmiöt. Nyt alkavat näkyä ne merkit, jotka osoittavat, että "pohja vanhan järjestyksen horjuu". Merkit päivänselvästi osottavat yksinkertaisimmallekin työläiselle, että kapitalistinen talousjärjestelmä ja sen ylärakennus, porvarillinen valtio eivät pysty pitämään yhteiskuntaa koossa eikä toimittamaan yhteiskunnan miljoonille ihmisille jokapäiväistä toimeentuloa, eikä viemään ihmiskuntaa ulos siitä murheen, kurjuuden, onnettomuuksien sekä sanomattomain vaivan ja tuskain laaksosta, mihin sen imperialistinen sota on vajottanut.

Sodan aikana oli Eurooppa hirvittävässä määrässä velkaantunut Amerikalle, joten Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen imperialismia voidaan pitää Europa todellisena velkaisäntänä aina Englannista Suomeen asti lukien. Yhteensä kymmenen miljaardin dollarin saamiset on Amerikalla Europasta. Tämä summa nykyisten europalaisten rahakurssien mukaan merkitsee hirvittävää määrää. Yksistään Suomi on Amerikalle 8 miljoonan dollarin velassa. Ja kun markka New Yorkin pörssin hinnoittelun mukaan vastaa suunnilleen 40—36:nnettä murto-osaa amerikalaisesta rahayksiköstä, niin on mainittu velkamäärä Suomen rahassa laskettuna noin 300 miljoonaa markkaa. Samaan aikaan on kaikissa Europan maissa tuonti kasvanut vientiä suuremmaksi. Sekä Pohjois- että Etelä-Amerikassa on vienti tuontia suurempi. Tämä merkitsee joka suhteessa Europan valtioitten taloudellista riippuvaisuutta Amerikasta. Italiassa oli vuoden 1919 tuonti 11 miljaardia suurempi kuin vienti; Ranskassa 22 m. Valkoisen Suomen tuonti on monta sataa miljoonaa suurempi vientiä.

Europan valtioitten velkamäärän kasvu Amerikalle merkitsee käytännössä europalaisen ostokyvyn laskeutumista ja myös Amerikan myyntihalun vähentymistä. Käytännössä ovat mainittujen seikkain seuraukset jo nähtävissä. Europan ja myös Amerikan liike- ja tuontatoelämässä on tapahtunut pysähdys. Suuria tehdaslaitoksia suljetaan. Ei ainoastaan sellaisissa maissa kuin Puola, Unkari ja Itävalta, jotka ovat entente-pääoman ankarimman valvonnan alaisuudessa, ole valtiollinen ja taloudellinen elämä suurimmassa sekasorrossa, vaan vieläpä Englannissakin, jota kapitalistisen mittakaavain mukaan pidetään mahtavimpana ja vaikutusvaltaismipana — puhumattakaan enää ulkonaisesti ja sisäisesti heikosta Ranskasta — on asiain tila romahduksen partaalla. Yllämainitussa ja kaikissa muissakin Europan maissa on tuotanto lamassa. Amerikalta ei raaka-aineita ole ostettavissa, Venäjältä ei niitä ole tahdottu hankkia. Vielä käynnissäkin olevat tehtaat toimivat osittaisella työvoimalla ja 3—4 päivää viikossa. Tukkuliikkeitten ja pienempienkin kauppiaitten varastot seisovat myymättöminä. Eri valtioitten rahakurssien alituisen laskemisen vaikutuksesta ja samalla kuin palkkain todellinen määrä nimellisarvojen vähäisestä noususta huolimatta on pienentynyt on työläisten todellinen ostokyky supistunut mitättömiin. Tavaton työttömyys sitäpaitsi on nykyään havaittavissa. Työttömyys on Englannissa nyt vallalla suuremmassa määrin kuin ehkä koskaan tätä ennen. Muuan suomalainen sosialistipetturi paikan päällä laskee, että miljoonan työttömän ja leivättömän työläisen lisäksi kärsii puutetta ja hätää heidän perheittensä keskimäärin 3—4 kertaa suuremmi henkilöluku. Ranskassa on lokakuussa 125,000:ksi laskettu työttömäin luku kasvanut viime joulukuun puoliväliin mennessä 400,000:ksi. Saksassa laskettiin avustusta saavain työttömien luku joulukuussa 385,000. "Freiheit" vakuuttaa työttömäin todellisen lukumäärän 3—4 kertaa suuremmaksi avustusta saapain määrää. Ruotsissa on vähintäin 20,000 ammattitaitoista työläistä työttömänä. Ententen kiristämä Itävalta on raaka-aineitten ja luoton puutteessa suunnattoman työttömyyden pulassa. Suomessa odotetaan ammattijärjestön julistuksen mukaan työttömyyden paisuvan suuremmaksi kuin koskaan ennen. Työttömien luku lasketaan Helsingissä 3,000 paikkeille, joten työttömyyden kurjuudesta yksin mainitulla paikalla osalliseksi tulee 10 tuhatta työläistä.

Näin kautta vanhan Europan nähdään joka paikassa työttömyyttä, seisovia tehtaita, liikeromahdusta ja ostokyvyttömyyttä. Kaikkialla tapaa maksujen lakkauttamista ja taloudellisia romahduksia. Työväen piireissä vallitsee voimakasta tyytymättömyyttä. Englantilaiset työläiset samoilevat omin voiminsa valtaamaan haltuunsa kuntain huoneustoja perustaakseen niihin omia esikuntiaan ja muita toimilaitoksia. Hallitus ei uskalla käyttää suurempaa väkivaltaa näitä Ranskan rintamalla kolmen vuoden ajan pääoman hyväksi kivääriä kantaneita työläisiä kohtaan. Hätä koko kapitalistisessa mailmassa on yhä kasvamaan päin. Se kurottaa kylmän kouransa jo myöskin keskiluokkaan. Käytettävissä olevat tiedot keski-Europasta todistavat pikkuporvariston ja ylimystön vajoneen entistä synkempään kurjuuteen. Kautta Saksan, Itävallan ja Unkarin kaikuu oppineen n.s. kaulusköyhälistön hähähuuto nälästä, vaatteettomuudesta, asuntopulasta ja muista vajanaisuuksista. Näitten asema järjestymättömyytensä vuoksi on jäänyt varsinaisen palkkaköyhälistön ammatillisilla järjestöillä ja muulla yhteistoiminnalla hankkimia pikkuetuja huonommaksi.

Rinnan tämän kapitalistisen talouden rappion, talouskoneiston pysähtymisen ja sen romahdukseen päin tapahtuvan kulun kanssa on huomattavissa toinen ilmiö: kapitalistisen valtioitten raha-aseman yhä huonommaksi käyminen. Huimaavan velkaantumisen vaikutuksesta Amerikalle on Europan valtioitten valuutta tavattomasti laskenut. Italian lira vastaa kuudetta osaa todellisesta arvostaan; Suomen markka kahdeksannen osan. Puolan markka on laskenut vieläkin huikeammin. Aikasemmin 1 punnasta maksettiin 44 Puolan markkaa. Tammik. 1920 punta maksoi 650 Puolan markkaa. Marraskuussa 1920 1 punta maksoi 1,625 Puolan markkaa. Yksinpä Englannin puntakin on menettänyt arvonsa. Kapitalistisen valtioitten menot kuitenkin kasvavat päivä päivältä, sillä niitten tulee turvata itseään kahtaalta uhkaavaa vaaraa vastaan: toiselta puolen toisia kapitalistiryhmiä ja toiseltä puolen sisällä kehittyvää riistettyjen tyytymättömyyttä vastaan. Imperialistisen sodan jälkeen aseistariisumisen sijasta ovat kapitalistiset valtiot päinvastoin kovassa kilpailussa kohottamaan sotilasmenojaan. Tehtyyn välikyselyyn sotilasmenojen rajoittamisesta vastattiin Ranskan parlamentissa hallituksen taholta: "Mahdotonta". Kun kansainliiton kokouksessa Genevessä pikkuvaltain taholta ehdotettiin sotilasrasitusten vähentämistä, niin Nobel-palkinnon saanut ranskalainen vastaa tämän mahdottomaksi, siiben asti, kunnes mailma on käynyt rauhallisemmaksi. Suomenkin sotilaslahtarit ohranoineen ovat lisänneet välittömiä sotilasmenojaan. Tällaista tapahtuu kaikkialla, vaikka tulot eivät lähimainkaan riitä välittämättömimpiä menoja peittämään. Puuttuva määrä täytetään lainoilla. Tämä koituu hirvittävänä verorasituksena työtätekevien niskoille. Kansainliiton Brysselin talousneuvoston kokouksessa todettua, miten kapitalismi on umpikujaan ahdettu, luultiin keksityksi kapitalistisen talouden ja eri valtioitten raha-asiain tilan parantamiseksi verojen lisäksi tehokas keino säästäväisyydessä. Mutta nämä molemmat ovat kuitenkin sellaisia, joita ei voi panna käytäntöön ja jotka eivät vie tuloksiinkaan. Ennestään sietämätöntä verotaakkaa on mahdotonta lisätä. Työtätekevien jo niinkin äärimmäisessä säästämisessään joutuessa suolivyötänsä kiristämään on lisäsäästäväisyys sitäkin mahdottomampaa. Seuraus on, että kapitalistisen talouden, kapitalististen valtioiden täytyy mennä kiertämätöntä romahdustaan kohden. Keltainen viipurilainen "Kansan Työ" selostaessaan Brysselin neuvoston päätöksiäja sen käytännöllisiä tuloksia on pakotettu toteamaan ainoaksi tosiasialliseksi mainitun konferenssin tulokseksi: 8 miljoonan markan kokousmenot.

Jatk.